

Hammerfest kommune

Vår dato: 16.09.2014

Vår ref.: 201306213-4

Arkiv: 311

Deres dato: 09.09.2013

Deres ref.:

Saksbehandler:

Ole André Steinsvik

22959635

Fornyelse av vannforsyningen til Hammerfest og Rypefjord, Hammerfest kommune - tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig

Vi viser til melding av 9.9.2013 om fornyelse av vannforsyningen til Hammerfest og Rypefjord. NVE skal på bakgrunn av opplysningene i meldingen avgjøre om utbyggingen medfører slike skader eller ulemper for allmenne interesser at tiltaket må ha konsesjon etter vannressursloven § 8.

Bakgrunn

Vestfjelldammen er en del av Hammerfest kraftverk med høyeste regulerte vannstand (HRV) på 204,5 og laveste regulerte vannstand (LRV) på 193,5. Hammerfest kraftverk var en av de første kommunale kraftverk som ble tatt i bruk (1890-1891). Konsesjonen er fra 1924 (Hammerfestvassdraget).

Vestfjelldammen er ett av tre magasin for kraftverket. Glimmervatnet (HRV/LRV 230/222) og Rundvatnet (HRV/LRV 239/233) er også magasiner for kraftverket. Midlere årsproduksjon er på 5 GWh. Nye krav til bedre råvannskvalitet gjør det nødvendig å flytte inntaket til Hammerfest vannverk.

Orientering om tiltaket

Tiltakshaver Hammerfest kommune ber om vurdering av konsesjonsplikt for fornyelse og flytting av vannforsyningen fra eksisterende inntakssted, Inntaksdammen, og 1,7 km lenger opp i vassdraget til Vestfjelldammen. Fornyelsen representerer en kombinasjon av boret tunnel, rør i grøft, nytt høydebasseng, samt ombygging av vannbehandlingsanlegget i eksisterende bygg.

Inntaket planlegges lagt til 20 m dybde og vannledningen legges på bunnen av Vestfjelldammen og med en lengde på ca. 550 m. Det etableres et borehull under laveste regulerte vannivå og ned til veien vest for dammen. Lengden av borehullet er på ca. 200 m. Herfra legges rørledning i grunn grøft ved siden av eksisterende vei ned til dagens vannbehandlingsanlegg i Tunnelbakken (ca. 1,5 km). Dimensjonen på ledningen er 400 mm, men på grunn av isoleringen er ytre diameter på 560 mm. Ovenfor vannbehandlingsanlegget etableres nytt høydebasseng i tråd med kommunedelplanen. På deler av

traseen for rørledningen er det behov for opprusting av veien. I tillegg er det behov for noen mindre endringer og utbedringer av veien opp til Vestfjelldammen for å kunne etablere rørtraseen langs veien.

Utbyggingen er i tråd med vedtatt hovedplan for vann i perioden 2011-2014.

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	23,2
Middelvannføring	l/s	43,4
Alminnelig lavvannføring	l/s	6,9
Planlagt minstevannføring	l/s	-
VASSDRAGSANLEGGET		
Inntak	moh	ca. 185
Avløp	moh	ca. 57 m
		(vannbehandlingsanlegget)
Total maksimal kapasitet på rør	l/s	170
Total laveste kapasitet på rør	l/s	-
MAGASIN		
HRV	moh	204,5
LRV	moh	193,5
Magasinvolum	mill. m ³	5300000

Høring

Meldingen er sendt Hammerfest kommune, Finnmark fylkeskommune og Fylkesmannen i Finnmark på høring. Dette anses tilstrekkelig for meldinger. NVE har mottatt følgende uttalelser:

Hammerfest kommune kom med følgende uttalelse i brev av 20.3.2014:

«Det gjeldende område brukes gjennom hele året til friluftaktiviteter. Anleggsveien er mye brukt til turgåing og sykling sommertid samt som turløype for skigåing vinterstid. I Vestfjelldammen er det noe fiskeaktivitet sommertid, og noe isfiske vinterstid, spesielt i april og mai. Det fiskes også i noe i vannene langs veien nedstrøms Vestfjelldammen, spesielt på sommeren. De senere år er det gjennomført kultiveringsfiske i Vestfjelldammen (rusefiske) i regi av Vest Finnmark Jeger og Fiskeforening. Det er tatt ut et betydelig antall smårøye i de siste 2 årene.

Mht. naturmangfoldsloven § 8, så er det er ikke registrert verdifulle naturtyper i gjeldende område og heller ingen biotoper for rødlistede arter. Mht. annet vilt har ikke området som berøres av tiltaket noen spesiell betydning.

Når det gjelder kulturminner henvises det til uttalelsen fra Finnmark Fylkeskommune om arealet ved Inntaksdammen. Når det gjelder informasjon om planstatus vises det til Hovedplan for vann i perioden 2011-2014.»

NVEs vurdering

Storelva har et nedbørsfelt på 23,18 km² og ei middelvannføring på 43,4 l/s.

Det nye inntaket er planlagt dykket ned i Vestfjelldammen som er en del av Hammerfest kraftverk med HRV/LRV 204,5/193,5. Det er ikke pålegg om minstevannføring fra dammen.

Naturmangfoldloven (nml) legger føringer for bærekraftig bruk av norsk natur og blir lagt til grunn når NVE vurderer søknaden. For å kunne oppfylle forvaltningsmålene i nml §§ 4-5 er man avhengig av et godt kunnskapsgrunnlag, jf. nml § 8. Dersom kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig skal man gjøre nytte av føre-var-prinsippet jf. nml § 9.

Hammerfestområdet preges i det store av storkupert hei, vidde og paleiske fjellformer. Traséen går gjennom naturtyper/vegetasjonstyper som har vid utbredelse i Vest-Finnmark, dvs. et storslått, homogent, åpent og treløst kyst-/fjellandskap med relativt næringsfattige vann. Det er overveiende ordinære og fattige vegetasjonstyper som dominerer, og landskapet fremstår som treløst og karrig.

Vannstrengen mellom Vestfjelldammen og ned til Inntaksdammen består av flere mindre vann med moderat fiskebestand. Driftssjef ved Hammerfest kraftverk bekrefter at det som hovedregel er vannføring på de kortere elvestrekningene mellom vannene. På bakgrunn av mottatt informasjon vurderer NVE at allmenne interesser knyttet til fisk og fiske, trolig ikke vil bli nevneverdig rammet av den planlagte oppgraderingen av vannforsyningen.

Uttaket av drikkevann vil måtte forholde seg til gjeldende reguleringsgrenser gitt i konsesjon.

Det er ikke gjennomført egen biologisk undersøkelse for det planlagte prosjektet. Søk i Naturbase og Artskart (16.6.2014) viser ingen registreringer av rødlista arter eller viktige naturtyper i influensområdet til det planlagte vannverket. Med bakgrunn i informasjon fra melder, høringsuttalelse og egne søk i databaser, vurderer NVE kunnskapsgrunnlaget å være tilstrekkelig til å vurdere konsesjonsplikt, jf. at kunnskapsgrunnlaget skal stå i forhold til sakens karakter og skade på naturmangfoldet. Ut fra eksisterende kunnskap kan vi ikke se at allmenne interesser knyttet til biologisk mangfold blir nevneverdig negativt påvirket av det planlagte tiltaket.

Hammerfest kommune viser til at det finnes en del småvokst røye i Vestfjelldammen, og at det er noe fiskeaktivitet både sommer- og vintertid. De viser også til kultiveringsfisket (rusefiske) i regi av Finnmark Jeger- og Fiskeforening de to siste årene.

Anleggsveien er hyppig brukt hele året. Området og veisystemet er innfallsport til severdigheter og naturopplevelser knyttet til bl. a. Rundvannshytta, Rundvannet og Tyven, men også til andre fjellområder.

Nord og sør for Storvannet er det to statlig sikrede friluftsområder, Nissenstykket og Tiberg. Områdene vurderes å inneha lokalt viktige kvaliteter for allment friluftsliv, lek og rekreasjon. Ingen av disse synes å komme i direkte berøring med tiltaket.

Det er også registrert flere kulturminner langs vassdraget og langs eksisterende anleggsvei. Disse ligger hovedsakelig langs de etablerte installasjonene og arealet ved Inntaksdammen, og berører i liten grad den øvre delen av traséen inn i Vestfjelldammen.

NVEs vedtak

Med hjemmel i vannressursloven § 18 og delegering til NVE fra Olje- og energidepartementet av 19. desember 2000, vedtar NVE at tiltaket ikke trenger konsesjon etter vannressursloven § 8.

Vedtaket forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med framlagte planer. Dersom planene endres, må tiltaket vurderes på nytt. Iverksetting av konsesjonspliktig tiltak uten nødvendig konsesjon er straffbart etter vannressursloven § 63.

Vi gjør oppmerksom på at selv om tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven, gjelder aktsomhetsregelen i vannressursloven § 5 og vannressursloven § 41 om nedlegging av vassdragsanlegg.

Denne avgjørelsen gjelder under forutsetning av at tiltaket settes i gang senest innen tre år fra vedtakets dato, jf. vannressursloven § 27. Det kan søkes om utsettelse én gang.

Videre saksbehandling

NVEs konklusjon bygger på de opplysningene som er gitt i meldingen av 9.9.2013. Ved endringer i planene må ny melding sendes, slik at NVE kan vurdere konsesjonsplikten på nytt. Vi understreker at dette vedtaket ikke gir tillatelse til bygging. Tiltaket som ikke trenger konsesjon etter vannressursloven, skal bygges etter reglene i plan- og bygningsloven. Kommunen skal først vurdere utbyggingen i forhold til gjeldende arealplan for området, og fastsette om det må lages ny reguleringsplan for området eller om det kan gis dispensasjon fra gjeldende arealplan. Tiltaket må så behandles som byggesak i kommunen. Tiltakshaver må selv ta kontakt med kommunen for nødvendige avklaringer og for å få de nødvendige tillatelser.

Videre gjør vi oppmerksom på at tiltakshaver selv må avklare forholdene til de private interessene som eventuelt blir berørt som følge av tiltaket. NVE vurderer ikke de privatrettslige forholdene.

Om klage og klagerett

Klageberettigede kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Gry Berg
seksjonssjef

Vedlegg: Orientering til kommunen

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi: Finnmark fylkeskommune
Fylkesmannen i Finnmark
Multiconsult AS - Bergen

Til kommunen (revidert 10.04.2013)

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) forventninger til kommunens behandling etter plan- og bygningsloven av kraftverk som ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven

NVE mener at tiltaket ikke er konsesjonspliktig etter vannressursloven § 8, forholdet til allmenne interesser.

NVEs vurdering er basert på informasjon gitt i meldeskjemaet for tiltaket, jf. vannressursloven § 18. NVE vurderer vassdragstiltaket (jf. vannressursloven § 3) i forhold til ulemper det kan medføre for allmenne interesser i vassdrag. Skred- og flomfare er ikke vurdert. NVEs vurdering omfatter ikke inngrep i grunn, veibygging eller konstruksjoner, herunder rørgate, som bygges utenfor vassdrag eller sjø. I vedtaket er det angitt hvilke forutsetninger for etablering av kraftverket som er lagt til grunn i vår vurdering, slik som høyeste og laveste slukeevne, kotehøyde for inntak og kraftstasjon og størrelse på minstevannføring.

Videre saksbehandling etter plan- og bygningsloven

NVE har kun hjemmel til å vurdere virkningene av vassdragstiltaket og dets påvirkning på allmenne interesser. Eventuelle virkninger av arealinngrep ut over dette er ikke vurdert av NVE. Disse kan også medføre ulemper for allmenne interesser, slik som landskap, friluftsliv, biologisk mangfold eller naturtyper. Dette er forhold kommunen må vurdere ved sin behandling etter plan- og bygningsloven. Kommunen må også sørge for at kravene i naturmangfoldloven er oppfylt i sin behandling av saken. Vi gjør oppmerksom på at kraftverk som leverer strøm til nettet i utgangspunktet ikke faller inn under landbruksnæringens generelle adgang til å bygge i LNFR-område.

Vedtaket om konsesjonsfritak er gjort på bakgrunn av planer innsendt til NVE på meldeskjema og eventuelle forslag til endringer som er kommet til i ettertid. Det skal i NVEs vedtak fremgå hvilke forutsetninger som er lagt til grunn. Eventuelle senere endringer i slukeevne, minstevannføring og fysiske inngrep i vannstrengen medfører at tiltaket må vurderes på nytt av NVE. Vi ber om at kommunen i sin behandling påser at tiltaket er i samsvar med de planene som NVE har blitt forelagt og vurdert konsesjonsfrie. Ved avvik ber vi om at kommunen tar kontakt med NVE for å få en avklaring om videre behandling.

NVEs anbefalinger

Med bakgrunn i vår erfaring med oppfølging av detaljerte planer og tilsyn ved bygging av kraftverk, vil vi anbefale kommunen å legge vekt på følgende ved vurdering av naturinngrep i forbindelse med tiltaket:

- Skred- og flomfare blir ikke vurdert av NVE ved konsesjonspliktavurdering. Dette må ivaretas ved kommunens behandling av byggesaken, jf. TEK 10. Små kraftverk vil normalt være ubemannet og ha liten eller ingen betydning for strømforsyningssikkerheten.
- Kommunen må påse at det i de tekniske planene er beskrevet en inntakskonstruksjon som sikrer slipp av den minstevannføringen som er forutsatt i vedtak fra NVE. Erfaringsmessig er den beste løsningen tapperør i nedre del av dammen, som dimensjoneres i forhold til trykkehøyde, størrelse på minstevannføring, rørets gjennomføring i dammen og rørdiameter.
- Rørgatetraseen er som regel avmerket som en strek på plankartet. Vi gjør oppmerksom på at vanligvis blir denne sammen med anleggsveien minst 10-20 meter bred. Virkninger som følger

av denne er vanligvis ikke vurdert av NVE, da dette er arealinngrep som ligger utenfor vassdraget.

- Optimalisering av vanntrykk krever rette rørtraseer, noe som minsker mulighetene for terrengmessige tilpasninger. Dette kan medføre store skjæringer og fyllinger, med utfordringer i forhold til estetikk, stabilitet, erosjon og revegetering. Rør kan krummes noe uten at dette vil ha noen praktisk betydning for optimaliseringen, men hvilken krumningsradius et rør kan ha er avhengig av rørtype og dimensjonen på rørene. Det er derfor noe rom for landskapstilpasning av rørtraseen uten at det går på bekostning av lønnsomheten i prosjektet.
- Det er ofte behov for store mengder masser til anleggene, både løsmasser til fundamentering av rørtrasé og vegbygging og kantet steinmateriale til plastring av løsmassedam. Massebehovet bør vurderes, og dersom det er planlagt bruk av stedegne masser, bør lokalisering av masseuttak klarlegges og vurderes i forhold til landskapstilpasning.
- Midlertidige og permanente konsekvenser ved etablering av adkomstvei til inntaksdammen og kraftverket bør vurderes.
- For alle konsesjonsfrie anlegg gjelder damsikkerhetsforskriften. Selv om tiltaket er vurdert konsesjonsfritt av NVE, skal tiltakshaver foreta en vurdering av bruddkonsekvenser for dam og turbinrør som sendes inn sammen med meldingen. Vedtak om konsekvensklasse blir gjort i et eget brev fra NVEs damtilsyn til tiltakshaver med kopi til kommunen etter at tiltaket er vurdert ikke konsesjonspliktig. Dam og rør i konsekvensklasse 4, 3, 2 eller 1 må prosjekteres av NVE-godkjent rådgiver i samsvar med reglene i damsikkerhetsforskriften. Arbeid med tekniske planer bør ikke startes opp før NVE har vurdert og gjort vedtak om konsekvensklasse.

Nærmere informasjon om hvilke målemetoder som kan brukes og hva slags utforming anlegget må ha for å kunne etterleve kravet om minstevannføring, finnes på NVEs hjemmesider:

<http://www.nve.no/no/Sikkerhet-og-tilsyn1/NVEs-tilsynsvirksomhet/Natur--og-miljotilsyn/Minstevannforing/>. Dersom kommunen har spørsmål til dette, kan de ta kontakt med miljøtilsynet ved NVEs regionkontor.

NVE har ikke vurdert om det er ledig nettkapasitet på alle spenningsnivå. Det er tiltakshavers ansvar å sørge for nødvendige avklaringer i forhold til nettilknytningen. De fleste tilknytningslinjer bygges innenfor lokal områdekonsesjon etter avtale med netteier.

NVEs tilsynsvirksomhet

For konsesjonsfrie vassdragsanlegg har NVEs miljøtilsyn myndighet til å føre tilsyn med at slipp av minstevannføring og slukeevne er i henhold til det som er forutsatt i vårt vedtak om konsesjonsfritak.

NVEs damtilsyn fører tilsyn med dam og rør i konsekvensklasse 4, 3, 2 eller 1 etter reglene i damsikkerhetsforskriften, se: <http://www.nve.no/no/Sikkerhet-og-tilsyn1/Damsikkerhet/Klassifisering1/>. Ved vedtak om klasse 0 for dam og rør, er kommunen tilsynsmyndighet.

Oppfølging av tiltaket for øvrig ligger under kommunens myndighetsområde etter plan- og bygningsloven.